

Hof van Beroep te Gent, arrest van 7 maart 2005¹

Concessie – internationale bevoegdheid – forumbeding – artikel 17 EEX-Verdrag – voorrang op art. 4 Alleenverkoopwet van 27 juli 1961

Concession de vente exclusive – compétence internationale – clause d'élection de for – article 17 Convention de Bruxelles – application de l'article 4 de la Loi sur les concessions de vente exclusive du 27 juillet 1961 exclue

Nr. 20041AR/616

in de zaak van:

Tronconi SRL, vennootschap naar Italiaans recht met maatschappelijke zetel in Italië, (...), appellante, hebbende als raadsman mr. Ingrid Meeussen, (...),

tegen

Deluci NV, met maatschappelijke zetel te 9681 Maarkedal, (...), geïntimeerde, hebbende als raadsman mr. Willem De Brabandere, (...),

velt het Hof volgend arrest:

1. Partijen werden gehoord ter openbare terechtzitting van 7 februari 2005 in hun middelen en conclusies, alsook werden de stukken ingezien.

Bij verzoekschrift, neergelegd op 3 maart 2004 ter griffie van het Hof, heeft appellante tijdig en regelmatig naar vorm hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van 6 januari 2004, tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Oudenaarde (AR. 2002/00200). Een exploit van betekening ligt niet voor.

Feiten en procedure in eerste aanleg

2. Op 20 augustus 1990 sloten partijen een schriftelijke distributieovereenkomst m.b.t. de promotie van verkoop door de NV DELUCI van de Italiaanse producten van de SRL TRONCONI, meer bepaald lampen en elektrische installaties "Tronconi", op het grondgebied België en Luxemburg.

Volgens de NV DELUCI betrof dit contract een agentuurovereenkomst die niet werd uitgevoerd, doch werd vervangen door een mondelinge concessieovereenkomst van onbepaalde duur. Volgens de SRL TRONCONI betrof het een gemengde overeenkomst van zowel agentuur als concessie, waarvan enkel het deel concessie werd uitgevoerd.

Omdat de door de NV DELUCI behaalde omzetten tussen 1996 en 2000 constant waren gedaald, wou de SRL TRONCONI een nieuw distributiecontract sluiten. Begin 2001 hebben partijen tevergeefs onderhandeld.

Bij aangetekende brief van 29 juni 2001 heeft de SRL TRONCONI de concessieovereenkomst opgezegd met toekenning van een opzegtermijn van 3 maanden, nl. tot 30 september 2001.

Bij aangetekende brief van 30 oktober 2001 stelde de NV DELUCI de SRL TRONCONI in gebreke wegens éézijdige verbreking van de concessieovereenkomst en sommeerde haar tot betaling van 19.580,96 EIJR als opzeggingsvergoeding, van 39.161,92 EUR als bijkomende vergoeding, van 23.257,72 EUR voor de stockovername, onder aftrek van 9.053,86 EUR voor onbetaalde facturen, alsook liet opmaken van de nodige creditnota's voor de stockovername en daarna tot afhaling van de voorraad.

---

¹ Zie de noot van Patrick Wautelet, dit nummer, blz. 83.

Bij brief van 31 oktober 2001 werden deze aanspraken met klem betwist, alsook werd de NV DELUCI aangemaand tot betaling van de openstaande facturen.

Op 21 december 2001 liet de SRL TRONCONI dagvaarden lastens de NV DELUCI voor de Rechtbank te Milaan in betaling van haar openstaande facturen.

Bij beschikking met bevel tot betaling van 10 juli 2002 van de Rechtbank van Milaan werd de NV DELUCI veroordeeld tot betaling van 9.053,88 EUR aan de SRL TRONCONI, méér de wettelijke rente vanaf de vervaldatum der facturen, méér de kosten.

Bij vonnis van 28 juli 2003 deed de Rechtbank van Milaan definitief uitspraak en werd de beschikking van 10 juli 2002 bevestigd.

Bij dagvaarding, betekend op 24 december 2001, dagvaarde de NV DELUCI lastens de SRL TRONCONI op basis van de Alleenverkoopwet van 27 juli 1961 voor de Rechtbank van Koophandel te Oudenaarde in betaling van 19.580,96 EUR (opzegvergoeding) + 39.161,92 EUR (aanvullende vergoeding voor cliënteel) + 20.089,48 EUR (overname van de stock) = 78.832,36 EUR, méér de verwijlrente vanaf 30 oktober 2001 tot dagvaarding, méér de gerechtelijke rente, méér de gedingkosten.

Verweerster riep in limine litis de internationale onbevoegdheid van de Belgische rechtbanken in op basis van art. 17 EEX-Verdrag. Subsidiair werd gevraagd om de vordering ongegrond te verklaren.

Bij het vonnis *a quo* van 6 januari 2004 verklaarde de Eerste Rechter zich internationaal bevoegd, verklaarde de Belgische wet van toepassing en stelde – alvorens ten gronde te oordelen – bedrijfsrevisor Estella Verschuere aan als deskundige met ruime opdracht.

Procedure in hoger beroep

3. Het hoger beroep werd ingesteld door de SRL TRONCONI, oorspronkelijke verweerster, Appellante stelt volgende grieven: (1) de Belgische rechtbanken zijn territoriaal onbevoegd op basis van de forumclausule, voorzien in art. 19 van de overeenkomst van 20 augustus 1990 ;(2) het Italiaans recht is van toepassing (art. 18 overeenkomst) ; (3) subsidiair: ten gronde heeft geïntimideerde geen recht op een opzeg- of een uitwinningsvergoeding, noch op overname van de stock.

Geïntimeerde repliceert hierop: (1) het forumbeding betrof enkel de schriftelijke agentuurovereenkomst, die niet werd uitgevoerd doch vervangen door een mondelinge concessie, zodat volgens art. 4 van de Alleenverkoopwet van 27 juli 1961 en art. 5 EEX-Verdrag de Belgische rechtbank wel bevoegdheid heeft; (2) de Belgische wet is van toepassing (art. 4 EVO-Verdrag); (3) ten gronde stelt ze incidenteel beroep in tot het bekomen van haar oorspronkelijke eis, minstens van een provisie van 35.000,00 EUR.

Beoordeling

Het Hof is van oordeel dat de kaderovereenkomst tussen partijen van 20 augustus 1990 een gemengde overeenkomst betreft, waarin zowel een relatie van handelsagentuur als van concessie wordt geregeld (stuk 1 appellante).

Deze schriftelijke overeenkomst tussen partijen werd gedetailleerd uitgewerkt m.b.t. de handelsagentuur, terwijl artikel 15 betrekking heeft op concessie, nl. het recht van geïntimeerde om producten aan te kopen in eigen naam en voor eigen rekening, waarvoor zij géén commissie krijgt maar wel 50,32 % korting, alsook bij onmiddellijke betaling van de facturen een bijkomende korting van 3% bekomt.

Het overwicht aan bepalingen in de overeenkomst inzake agentuur laat geenszins toe te besluiten dat de agentuur schriftelijk was bedongen en de concessie een mondelinge overeenkomst betrof. De concessie werd nl. uitgevoerd overeenkomstig artikel 15 van de schriftelijke overeenkomst, wat blijkt uit de toekenning aan geïntimeerde van de contractueel overeengekomen korting van 50,32% (stukken 2 appellante).

Het is dan ook duidelijk dat partijen de bedoeling hadden om al hun wederzijdse rechten en plichten te regelen in hun schriftelijke overeenkomst van 20 augustus 1990.

5. Artikel 19 van deze overeenkomst luidt (vertaling): *“In geval van betwisting, zal uitsluitend de rechtbank van Milaan bevoegd zijn.”* (stuk 1 appellante).

Deze contractuele bevoegdheidsclausule is geldig en voldoet aan alle voorwaarden van art. 17 EEX-Verdrag dat bepaalt dat het gerecht van een Verdragsluitende Staat, welk de partijen hebben aangewezen om kennis te nemen van geschillen welke naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan, bij uitsluiting bevoegd is.

Ratione temporis is het EEX-Verdrag van 27 september 1968 van toepassing, gezien de inleidende dagvaarding werd uitgebracht vòòr 1 maart 2002, datum waarop de nieuwe EEX-Verordening in werking is getreden.

Internationale rechtsregels primeren boven nationale bepalingen (Cass., 12 juli 1982, R.D.I.P. 1983, 658; Brussel, 12 april 1978, J.T. 1979, 201; Bergen, 9 december 1975, Pas. 1977, II, I).

Bepalingen van nationaal recht, zelfs wanneer deze dwingend bevoegdheidsregels stipuleren (zoals bv. de Alleenverkoopwet van 27 juli 1961), kunnen géén afbreuk doen aan art. 17 EEX (zie J. INGBER, *“La primauté de l’article 17 et les personnes qui peuvent l’invoquer”*, T.B.H. 1995/1, 408 e.v.).

Een rechtsgeldige forumkeuze conform art. 17 EEX sluit de rechtsmacht uit van alle rechtbanken, andere dan deze door partijen gekozen. De rechter moet zich onbevoegd verklaren, zelfs al ware hij bevoegd op grond van bv. art. 5 EEX (Luik, 3 december 1990, Pas. 1991, II, 84).

6. De Eerste Rechter heeft verkeerd geoordeeld waar hij art. 19 van de overeenkomst tussen partijen heeft miskend. Hij had zich zonder rechtsmacht moeten verklaren om kennis te nemen van huidig geschil.

Terecht heeft appellante derhalve steeds in limine litis opgeworpen dat de Belgische rechtbanken geen rechtsmacht hebben en dat de Rechtbank van Milaan rechtsmacht heeft op basis van de forumclausule, voorzien in art. 19 van de overeenkomst tussen partijen van 20 augustus 1990.

OM DEZE REDENEN:
HET HOF,

Rechtdoende op tegenspraak,

(...)

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en als volgt gegrond:

Doet het bestreden vonnis integraal teniet;

Stelt vast dat de Belgische rechtbanken geen rechtsmacht hebben om kennis te nemen van de oorspronkelijke vordering;

(...)

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van het Hof van beroep te Gent, zevende kamer, recht doende in burgerlijke zaken op zeven maart tweeduizend en vijf

Aanwezig:

H. Debucquoy, raadsheer, waarnemend voorzitter, F. Deschoolmeester, raadsheer, G. Vanderstichele, raadsheer, A. Ferdinande, griffier.

